

מי שרוצה להיות "רגיל" - הפטיחו

דבר הבמאי - משה קפטן

אילו יכולנו להתנהל בחיים על פי הגדרות המילון, המושג "שונה" היה מסתכם בפירוש: "לא דומה, לא אותו דבר". אלא שהחיים מורכבים יותר מהגדרה במילון ולצערי להיות שונה בחברה שלנו זה לא עניין של מה בכך. שונות מביאה איתה יחס מורכב מצד האחר, זה המחשיב את עצמו "נורמלי". לצערי, ילדים "שונים" במערכת החינוך מוצאים את עצמם מושפלים, נעלבים או עצובים כתוצאה מההתנהגות של חבריהם לכיתה, התנהגות שעיקרה השפלת האחר לטובת העצמת האגו שלהם.

במחזה אנו עוסקים בילד שסובל מתסמונת טורט, שהיא ללא ספק קשה ולא נעימה עבורו, ומפחידה אולי עבור האחר. יחד עם זה, עשינו כל שביכולתנו להשתמש בתסמונת הזו כדי לדבר על "שונות" באשר היא כיוון שלא צריך תסמונת טורט כדי להיחשב שונה בחברה. מה עם ילדים שמנים? חרשים? מרכיבי משקפיים? צולעים? ועוד.

כאבא לילדים הבטחתי לעצמי שאקדיש את היצירה הזו לאותם ילדים שונים. אני מודה על הזכות להפוך את האמנות שלי לכלי שאולי יכול להשפיע על הילדים שיצפו בהצגה, ובעקבותיה יפנימו שכולנו - בלי יוצא מן הכלל - ילדים של אלוקים, ובזכות ההצגה יחבקו את האחר ולא ילעגו לו.

מנדל כוללם

מחזה: אורי אוריין | **בימוי:** משה קפטן | **מנהל הפקה:** דוראל זילברמן

מוסיקה: ליאור רונן | **עיצוב תפאורה:** זאב לוי | **תאורה:** אורי מורג

עיצוב תלבושות: רחלי בן שמעון

משתתפים:

אמנון וולף • אביב כרמי/מיכל שטמלר • אור מאיר

סיון מסט • יולי סקר • מתן שביט

עיצוב גרפי: kinspiritdesigns.com
צילום: עומר ששין

העמותה לקידום תיאטרון השעה (ע.ר. 580276764)
The Israeli Association For The Advancement
Of The Children And Youth's Social Theatre
רח' נחלת יצחק 8 תל-אביב 674476
טל. 03-6961170 | פקס. 03-6961377
אתר האינטרנט www.teatron-hashaa-haisraeli.co.il
דוא"ל teatron@bezeqint.net
כנסו לדף שלנו "תיאטרון השעה הישראלי"

העמותה לקידום תיאטרון השעה הישראלי לילדים ולנוער

תשרי תרבות - שרי אריה
טל. 09-9540707 | פקס. 09-9540747
דוא"ל TishreyTarbut@gmail.com

דבר המחזאי - אורי אוריין

במפגשים שערכתי עם ילדים ומבוגרים בעלי תסמונת טורט, ביקשו כולם להדגיש שהם לא רק "חולי טורט". יש להם תחביבים, אהבות, רצונות, מחשבות ובנוסף - יש להם גם את התסמונת. כפי שלכל אחד מאיתנו יש את הדברים שמפריעים לנו ואת הדברים שאנחנו אוהבים בעצמנו, כך גם להם יש מדי פעם טיקים.

ניסיתי לחשוב מה הדרך הטובה ביותר להציג את סיפורו של אותו ילד מיוחד. האם זה מנקודת מבטו של הילד? האם זו דווקא אמו שדוחפת אותו ומתעקשת? או אולי מנהל בית ספר שעושה שינוי משמעותי בחייו? בסופו של דבר כל ההיבטים האלה נכנסו להצגה, אבל ההיבט החשוב בעיני הוא דווקא החברים לכיתה, אותם ילדים "רגילים". ילד יכול להיות אמיץ ונחוש, אבל כדי לעשות התקדמות של ממש הוא חייב סביבה אוהבת ותומכת. כל מה שצריך זה אדם אחד שמאמין בך, ילד אחד שמוכן לתת הזדמנות לילד אחר - כדי לחולל שינוי גדול.

הקציר ההצגה

מיכאל הוא ילד שסובל מתסמונת "טורט", תסמונת שגורמת לו להשמיע קולות ללא שליטה ותנועות לא רצוניות. כל חייו עבר מבית ספר לבית ספר ולא הצליח להשתלב, אבל השנה מחליטה אמו שהיא לא מוכנה לוותר ורושמת אותו לבית ספר חדש בכיתה "רגילה". חלק מהילדים צוחקים עליו ומציקים לו, אבל בזכות ילד אחד שמאמין בו ומקבל אותו כפי שהוא מצליח מיכאל לזכות באהדת כולם. בזכות אמו התומכת, החבר החדש שרכש והרצון הגדול שלו להשתלב, מצליח מיכאל ללמד את כולם שהשונות של כל אחד מאיתנו רק עושה אותנו מיוחדים.

כי מי שרוצה להיות "רגיל" - מפסיד!

הכנה לקראת הצפייה בהצגה

- ◀ מול כולם - כשאתה שומע את שם ההצגה, אילו אסוציאציות עולות בך? ובמה לדעתך ההצגה עוסקת?
- ◀ האם שמעת על תסמונת טורט? האם פגשת פעם אדם הסובל מהתסמונת?
- ◀ סרטים מומלצים לצפייה לפני הצפייה בהצגה:
- ◀ פלא
- ◀ בחזית הכיתה

שאלות לדיון לאחר הצפייה בהצגה

- ◀ למה לדעתכם מיכאל חושש להתחיל ללמוד בבית הספר החדש?
- ◀ במה מתבטאת התסמונת של מיכאל? ומה לדעתכם הקשיים איתם מתמודד מיכאל בחיי היומיום?
- ◀ במהלך ההצגה חווה מיכאל מספר התקפים של "טיקים". תוכלו להיזכר בעקבות מה הם מופיעים?
- ◀ לו אתה היית נבחר למועצת התלמידים אלו דברים היית רוצה לשנות בבית ספרך?
- ◀ לו היית בנעליו של יונתן, האם היית בוחר בשון "בשם החברות" או שהיית בוחר במי שאתה מאמין בדרכו?
- ◀ מדוע אתם חושבים שאמא של מיכאל נהגה כפי שנהגה בנוגע למכתבים? האם הייתם פועלים אחרת?
- ◀ מה לדעתכם הוכיח מיכאל בכך שנבחר למועצת התלמידים?
- ◀ מה צריך לשנות בכיתה בה אתם לומדים על מנת שילד כמו מיכאל ירגיש בנוח להיות חלק ממנה?
- ◀ במסגרת עבודת המנהיגות הציע מיכאל לכתוב על מרטין לותר קינג, מדוע לדעתכם מיכאל הזדהה עם דמותו ועם פועלו?
- ◀ עם מי מהדמויות בהצגה הזדהיתם? עם מי לא? מדוע?

תסמונת טורט

תסמונת טורט מתאפיינת ב"טיקים" לא רצוניים, שהם תנועות וקולות קצרים שחוזרים על עצמם בלי קשר לסיטואציה בה הם מתרחשים. התסמונת אובחנה לראשונה על ידי הנורולוג הצרפתי ד"ר טורט, ונקראת על שמו.

הגורם לתסמונת עדיין לא ידוע בוודאות.

אסט"י, ארגון סינדרום טורט בישראל מדווח כי 2-3 מתוך 1000 ילדים במדינת ישראל (למעלה מ-8000) מתמודדים עם תסמונת טורט.

בראד כהן

מקרה מפורסם של תסמונת טורט הוא של בראד כהן. בראד גדל בארצות הברית, וכשהיה בן שש התחיל להשמיע רעשים ללא שליטה. בראד סבל מהצקות, בדידות ודחייה חברתית. הסובבים אותו לא הבינו אותו וחשבו שהוא עושה את הרעשים האלה בכוונה. היו לבראד מורים שדרשו ממנו להתנצל מול הכיתה על כך שהוא מפריע להם והעמידו אותו בפניה עד שילמד לקח. רק בגיל עשר אובחן בראד לראשונה כלוקה בתסמונת טורט. אמו לקחה אותו לקבוצת תמיכה לבעלי טורט ובראד יצא ממנה מלא השראה. באותו יום החליט "להיות המורה שמעולם לא היה לו".

כיום בראד הוא מורה ומעביר הרצאות על התסמונת ועל סיפור חייו. על פי ספרו של בראד כהן ביססו את הסרט המפורסם "בחזית הכיתה".